

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

11 березня 2021 р.

Київ

№ 5-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 10.03.2021 № 127-01/104-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії суб'єкта господарювання, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, під час рекламування лікарського засобу «КАРДОНАТ» (далі – Засіб).

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Спільне Українсько-Іспанське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Сперко Україна» (далі – Товариство) (ідентифікаційний код юридичної особи 20112362).
- (3) Одним з основних видів діяльності Товариства, згідно з класифікацією видів економічної діяльності, зокрема, є виробництво основних фармацевтичних продуктів (код КВЕД 21.10).
- (4) Тобто, Товариство, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (5) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснював контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері реклами лікарських засобів.
- (6) Так, на підставі доручення Голови Комітету від 28.01.2020 № 13-01/79/ДУ здійснювався моніторинг із метою виявлення та припинення недобросовісних практик у сфері реклами лікарських засобів, біологічно активних добавок, лікувальних процедур, антисептичних засобів.
- (7) У ході вказаного контролю виявлено поширення на телебаченні рекламного ролика Засобу (далі – Ролик 1), виробником якого є Товариство.
- (8) Ролик 1 містить, зокрема, таку інформацію.

- (9) Спочатку в кадрі з'являється хлопчик, який чхає (скріншот нижче):

- (10) Далі в кадрі з'являється жінка, яка ставить цьому хлопчику питання:

«Знову застудився? Як ти?».

- (11) Під час діалогу жінка промовляє:

«Спробуємо «КАРДОНАТ»! «КАРДОНАТ» – спеціальний комплекс з лізином і карнітином, при застуді енергію вертає, одужанню сприяє, від ускладнень захищає. «КАРДОНАТ» приймай, кажи застуді «Прощавай!».

- (12) Також у Ролику 1 диктор повідомляє таку інформацію:

«КАРДОНАТ» – енергія для швидкого одужання і захисту від ускладнень. Призначається педіатрами – дітям з одного року».

- (13) Зазначена інформація подається на фоні таких зображень:

- (14) Серед іншого, Товариство на своєму вебсайті за адресою <https://sperco.ua/drugs/kardonat/> розміщує іншу інформацію про Засіб, а саме, інший відеоролик (далі – Ролик 2) (скріншоти нижче):

- (15) У Ролику 2 жінка також звертається до хлопчика: *«Знову застудився?».*

- (16) Крім того, диктор повідомляє іншу інформацію: *«КАРДОНАТ» – спеціально розроблений комплекс вітамінів для відновлення організму та захисту серця при застуді», «КАРДОНАТ» відновленню допомагає, серце при застуді захищає».*
- (17) Тобто, перегляд зазначених рекламних роликів дозволяє зробити висновок про те, що вказаний лікарський засіб застосовується при застуді та, зокрема, захищає серце під час цього захворювання.
- (18) З аналізу інформації, отриманої від Товариства, також встановлено, що рекламування Засобу здійснювалось різними способами (реклама на телебаченні, реклама в мережі «Інтернет» та indoor-реклама) у різні періоди протягом 2019 та 2020 років. У Комітеті відсутні дані щодо припинення поширення наведеної інформації.
- (19) Товариство повідомило, що несе відповідальність за зміст рекламних матеріалів, наведених вище.
- (20) Засіб є зареєстрованим лікарським засобом згідно із законодавством про лікарські засоби (реєстраційне посвідчення UA/6386/01/01).
- (21) Згідно з інструкцією для медичного застосування Засобу, він належить до фармакотерапевтичної групи — вітаміни у комбінації з різними речовинами (код АТХ А11J C).
- (22) Засіб випускається у формі капсул (по 20 або 30 капсул у пластиковому контейнері та картонній пачці). Відповідно до категорії відпуску засіб випускається без рецепта.
- (23) Склад Засобу становлять: діючі речовини: кобамамід (дибенкосид, кофермент В12), кокарбоксілаза (хлорид) (кофермент В1), піридоксал-5-фосфат (кофермент В6), карнітину хлорид, лізину гідрохлорид. Допоміжні речовини: тальк, кремнію діоксид колоїдний безводний.
- (24) Показаннями до застосування Засобу є:
- у дорослих та дітей: фізичне та розумове перенапруження, у тому числі у спортсменів, зниження працездатності, астеничний синдром, вегето-судинна дистонія, у період реконвалесценції після перенесених соматичних та інфекційних хвороб, а також оперативних втручань, ацетонемічні синдроми різного генезу, захворювання печінки (гепатити, цироз), метаболічні кардіопатії, хронічна серцева недостатність (у складі комплексної терапії), для покращення осифікації у комплексній терапії остеопорозу та переломів кісток;
- у дітей: відставання у розумовому та фізичному розвитку (гіпотрофія, анорексія, затримка росту);
- у дорослих: периферичні неврити, невралгії, радикулопатії, у складі комплексної терапії гострих і хронічних порушень мозкового кровообігу (мозкові інсульти та хронічна ішемія головного мозку), у складі комплексної терапії ішемічної хвороби серця (стенокардія, інфаркт міокарда), гіпергомоцистеїнемія, у складі комплексної терапії синдрому алкогольної залежності, в тому числі при абстиненції, гіпертиреоз;
- в акушерсько-гінекологічній практиці: гестози вагітних, фетоплацентарна недостатність і затримка внутрішньоутробного росту плода.
- (25) Водночас при детальнішому ознайомленні з фактичними характеристиками Засобу встановлено, що інформація з Ролика 1 та Ролика 2 не корелюється з фактичними властивостями Засобу.
- (26) Так, у Ролику 1 та Ролику 2 робиться акцент саме на протизастудних властивостях Засобу: *«Знову застудився?», «КАРДОНАТ» – спеціальний комплекс з лізином і карнітином, при застуді енергію вертає», «КАРДОНАТ» приймай, кажи застуді «Прощавай!».*

- (27) З наявної у відкритих джерелах інформації, застуда – це захворювання вірусного походження, ознаками якого, серед іншого, є кашель, нежить, чхання, головний біль тощо. Тобто, це захворювання, яке може вражати верхні дихальні шляхи.
- (28) Переглядаючи Ролик 1 та Ролик 2, можна дійти висновку про призначення Засобу саме для дітей при такому захворюванні, як застуда. Проте з його показань для застосування встановлено, що він застосовується, серед іншого, при фізичному та розумовому перенапруженні, у тому числі у спортсменів, зниженні працездатності, астеничному синдромі, вегето-судинній дистонії, у період реконвалесценції (відновлення) після перенесених соматичних та інфекційних хвороб. Крім того, Засіб застосовується при відставанні в розумовому та фізичному розвитку (гіпотрофія, анорексія, затримка росту).
- (29) Натомість, інформації щодо прямого застосування саме при такому захворюванні, як застуда, Засіб не містить.
- (30) Проте інструкція містить показання, які допускають його застосування при реконвалесценції (відновленні) після перенесених соматичних та інфекційних хворобах. Тобто, допускається застосування Засобу вже після перенесених інфекційних захворювань, таких, як застуда, а не під час нього.
- (31) Також у Ролику 1 зазначається про те, що Засіб «для швидкого одужання».
- (32) Натомість, згідно із вказаною інструкцією, середня тривалість курсу лікування Засобом становить від 3-х тижнів до 3-х місяців.
- (33) Тобто, з огляду на наведене та Ролик 1, можна дійти висновку щодо дії Засобу на застуду, лікування якої становить наведений часовий проміжок.
- (34) Слід також зазначити, що з інструкції для медичного застосування Засобу також встановлено, що він, серед іншого, зменшує симптоми фізичної та психічної втоми, виявляє нейро-, гепато- та кардіопротекторну дію, проявляє антиішемічну дію, сприяє обмеженню інфарктної зони. Так, серед його показань є метаболічні кардіопатії, хронічна серцева недостатність (у складі комплексної терапії). Тобто, Засіб допускається для застосування при проблемах із серцем.
- (35) Натомість подана в Ролику 2 інформація, а саме: *«КАРДОНАТ» – спеціально розроблений комплекс вітамінів для відновлення організму та захисту серця при застуді», «КАРДОНАТ» відновленню допомагає, серце при застуді захищає»,* дозволяє зробити висновок про його винятковість та пряме застосування Засобу при проблемах із серцем.
- (36) Проте ряд інших показань не дозволяє зробити відповідні висновки.
- (37) Згідно із законодавством про лікарські засоби кожен конкретний лікарський засіб проходить державну реєстрацію, після чого допускається до застосування в Україні.
- (38) Крім того, до кожного лікарського засобу, що реалізується, додається інструкція про його застосування, яка повинна містити: назву лікарського засобу, загальну характеристику (хімічну назву, основні фізико-хімічні властивості, склад), відомості про фармакологічні властивості, показання для застосування, протипоказання, взаємодію з іншими лікарськими засобами, способи застосування та дози, побічну дію, запобіжні заходи, форми випуску, умови та строки зберігання, умови відпуску.
- (39) Тобто, одним з основних документів, що містить інформацію про його характеристики і властивості, є інструкція для застосування.
- (40) У такій інструкції міститься, зокрема, інформація про умови його дії (швидкість дії засобу після його прийому).
- (41) Слід також зазначити, що дія лікарського засобу у кожної людини окремо може мати різний часовий проміжок та, відповідно, різний ефект після його прийому.

- (42) Але, викладена в рекламному Ролику 1 інформація про швидкість дії Засобу (*«для швидкого одужання»*) містить однозначні твердження, що в цілому формують чітке уявлення про дію Засобу після його застосування.
- (43) Інформація про лікарський засіб повинна бути максимально точною, повною та достовірною, а також відображати конкретні характеристики, властивості, наведені в інструкції.
- (44) Інформація, викладена в Ролику 1, не відповідає повною мірою фактичним характеристикам у частині часових проміжків дії Засобу.
- (45) Відповідне стосується також і використання тез щодо чіткого застосування Засобу при певних проблемах. Повідомлення однозначної інформації про застосування Засобу при проблемах із серцем та/або при застуді також не корелюється з інформацією, наведеною в інструкції до нього.
- (46) Викладення інформації таким способом, може створити в пересічного споживача хибне уявлення про дійсні властивості Засобу та надати неправомірних переваг його виробнику.
- (47) Отже, інформація, наведена в Ролику 1 та Ролику 2, є неточною.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (48) Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (49) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Комітет має повноваження розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами; при розгляді заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проведенні перевірки та в інших передбачених законом випадках вимагати від суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб інформацію, в тому числі з обмеженим доступом.
- (50) Відповідно до статті 1 Закону України «Про рекламу» реклама – інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару.
- (51) Також згідно зі статтею 1 Закону України «Про рекламу» недобросовісна реклама – реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження.
- (52) Відповідно до статті 10 Закону України «Про рекламу» недобросовісна реклама забороняється. Відповідальність за недобросовісну рекламу несе винна особа.
- (53) Згідно з частиною п'ятою статті 21 Закону України «Про рекламу» реклама лікарських засобів, медичних виробів та методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації не може містити посилань на терапевтичні ефекти стосовно захворювань, які не піддаються або важко піддаються лікуванню.
- (54) При цьому, відповідно до частини першої статті 26 Закону України «Про рекламу» контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень, зокрема, Антимонопольний комітет України – щодо дотримання

законодавства про захист економічної конкуренції.

- (55) Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (56) Інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які:
- містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору;
  - містять неповні, неточні або неправдиві дані про фінансовий стан чи господарську діяльність суб'єкта господарювання;
  - приписують повноваження та права, яких не мають, або відносини, в яких не перебувають;
  - містять посилення на обсяги виробництва, придбання, продажу чи поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, яких фактично не було на день поширення інформації.
- (57) Дії Товариства, які полягають у поширенні невизначеному колу осіб неточних відомостей: «КАРДОНАТ» приймай, кажи застуді «Прощай!», «КАРДОНАТ» – енергія для швидкого одужання», «КАРДОНАТ» – спеціально розроблений комплекс вітамінів для відновлення організму та захисту серця при застуді», «КАРДОНАТ» відновленню допомагає, серце при застуді захищає...», що може вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товару цього суб'єкта господарювання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (58) Водночас, у Комітеті відсутня інформація, яка б свідчила, що дії Товариства призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції.
- (59) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає спільному Українсько-Іспанському підприємству у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Сперко Україна» (м. Вінниця) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії з поширення інформації «КАРДОНАТ» приймай, кажи застуді «Прощай!», «КАРДОНАТ» – енергія для швидкого одужання», «КАРДОНАТ» – спеціально розроблений комплекс вітамінів для відновлення організму та захисту серця при застуді»,

«КАРДОНАТ» відновленню допомагає, серце при застуді захищає ...» у рекламах лікарського засобу «КАРДОНАТ». Інформування споживачів щодо продукції власного виробництва здійснювати способом, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА